

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL VALSTYBINĖJE ATOMINĖS ENERGETIKOS SAUGOS INSPEKCIJOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2010 m. gegužės 31 d. Nr. FA-P-20-9-60
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 2-ojo audito departamento
direktorės Zitės Valatkienės
2009-06-18 pavedimą Nr. P2-20-9

Auditą atliko vyriausioji valstybinė auditorė
Rita Aniukšytė

Auditas pradėtas 2009-06-22
Auditas baigtas 2010-05-31

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrolė.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5
1. Pastebėjimai, turėję įtakos finansinėse ataskaitose pateiktiems duomenims	5
2. Kiti pastebėjimai	6
3. Pažanga šalinant nustatytus neatitikimus	7

IŽANGA

Valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas atliktas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2-ojo audito departamento direktorės Zitos Valatkienės 2009-06-18 pavedimu Nr. P2-20-9. Auditą atliko vyriausioji valstybinė auditorė Rita Aniuškšytė.

Audito tikslas:

- ▶ įvertinti valstybės biudžeto asignavimų 2010 metams planavimą teisėtumo požiūriu;
- ▶ įvertinti audituojamo subjekto 2009 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- ▶ įvertinti valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- ▶ įvertinti valstybės lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais ekonomiškumo ir viešojo intereso gynimo požiūriais.

Audituojamas subjektas – Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija, adresas: A. Goštauto g. 12, Vilnius, identifikavimo kodas – 188639874. Iki 2009 m. liepos 8 d. inspekcijai vadovavo viršininkas Gytis Maksimovas, nuo liepos 9 d. šias pareigas laikinai eina Michailas Demčenko, Finansų ir apskaitos skyriaus vedėjo pareigas audituojamu laikotarpiu ėjo Zofija Adomaitienė.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie inspekcijos 2009 metų finansines ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiamą valstybinio audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinamos Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos 2009 metų finansinės ir kitos ataskaitos:

- ▶ Išlaidų sąmatų vykdymo 2010 m. sausio 1 d. balansas (forma Nr. 1);
- ▶ Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2010 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 2);
- ▶ Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 3);
- ▶ Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 4);
- ▶ Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2010 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 6);
- ▶ Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2010 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. B-1).

Audituojamu laikotarpiu inspekcija vykdė programą „Branduolinės saugos viešasis ir vidinis administravimas“, kuriai buvo patvirtinta 5 711,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, gauta ir panaudota 5 312,7 tūkst. Lt (iš jų – 5 248,2 tūkst. Lt išlaidoms ir 64,5 tūkst. Lt turtui įsigyti). Išlaidų sąmatų vykdymo 2010 m. sausio 1 d. balanso aktyve (pasyve) nurodytų likučių suma ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 4 818,8 tūkst. Lt.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais¹, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

- ▶ 1 proc. visų kasinių išlaidų, tai yra 53 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis – tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma parodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.
- ▶ 1 proc. Išlaidų sąmatų vykdymo balanso aktyvo ir pasyvo likučių, tai yra 48 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis – tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma parodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir išpareigojimus, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.

Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26.

Audito metu, siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, atlikta: išsami rizikos analizė (audito planavimo etape), kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse; tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra ir nuoseklios peržiūros testai (kontrolės aplinkos tyrimas); buhalterinių sąskaitų likučių analitinės audito procedūros. Svarbiausiose audito srityse (išlaidų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, ilgalaikiam turtui, prekių ir paslaugų naudojimui; išlaidų ir finansavimo) atliktos išsamios ūkinių operacijų audito procedūros (didelės apimties savarankiškos audito procedūros). Joms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Audito įrodymai gauti taikant šias audito procedūras: skaičiavimą, patikrinimą, paklausimą, analitinę ir stebėjimą.

Atliktos audito procedūros Valstybės kontrolės 2009 m. valstybinio audito programoje numatytų sisteminių tyrimų srityje – išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo ir teisėtumo vertinimas. Taip pat teisėtumo požiūriu įvertintas valstybės biudžeto asignavimų 2010 metams poreikio planavimas.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai, turėję įtakos finansinėse ataskaitose pateiktiems duomenims

Nesilaikydama Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos² reikalavimų, inspekcija vertimo paslaugoms apmokėti panaudojo 15,4 tūkst. Lt darbo užmokesčiui skirtų asignavimų (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas 2.1.1.1.1.01) ir 1,5 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms skirtų asignavimų (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas 2.1.2.1.1.01), nors turėjo naudoti kitoms paslaugoms skirtus asignavimus (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas 2.2.1.1.1.30). Atitinkamai pagal neteisingus išlaidų straipsnius buvo apskaitytos faktinės išlaidos.

Nustatyta atveju, kai 2009 metais inspekcija faktinėms išlaidoms apskaityti skirtoje 200 sąskaitoje užregistravo 2008 metais patirtas išlaidas ir išlaidas, kurios bus patirtos 2010 metais, t. y. nesivadovavo Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių³ 261 punktu, pagal kurį faktinės išlaidos turi būti užregistruotos tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo patirtos. Dėl šios priežasties faktinės išlaidos buvo padidintos 26,8 tūkst. Lt (1,0 tūkst. Lt daugiau apskaityta pagal ekonominės

² Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymu Nr. 1 K-184 patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija.

³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės (su vėlesniais pakeitimais).

klasifikacijos išlaidų straipsnį „Elektros energija“, kodas 2.2.1.1.1.04, ir 25,8 tūkst. Lt daugiau pagal išlaidų straipsnį „Kitos paslaugos“, kodas 2.2.1.1.1.30), o 2009 m. gruodžio 31 d. sąskaitų 210 „Paskirstytinos išlaidos“ ir 230 „Finansavimas iš biudžeto“ likučiai sumažinti 0,8 tūkst. Lt.

Dėl šių priežasčių *Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2010 m. sausio 1 d. ataskaitoje (forma Nr. 2)* nurodytos išlaidos yra netikslios: Darbo užmokesčio pinigais (kodas 2.1.1.1.1.01) kasinės ir faktinės išlaidos didesnės 15,4 tūkst. Lt, Socialinio draudimo įmokų (kodas 2.1.2.1.1.01) kasinės ir faktinės išlaidos didesnės 1,5 tūkst. Lt, Kitų paslaugų (kodas 2.2.1.1.1.30) kasinės išlaidos mažesnės 16,9 tūkst. Lt, o faktinės išlaidos mažesnės 8,9 tūkst. Lt, Elektros energijos (kodas 2.2.1.1.1.04) faktinės išlaidos didesnės 1,0 tūkst. Lt.

Išlaidų sąmatų vykdymo 2010 m. sausio 1 d. balanse (forma Nr. 1) Paskirstytinų išlaidų (210 sąskaita aktyve) ir Finansavimo iš biudžeto (230 sąskaita pasyve) likučiai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nurodyti 0,8 tūkst. Lt mažesni.

Atlikus audito procedūras sisteminių tyrimų srityje, reikšmingų klaidų, neatitikimų ir (ar) teisės aktų pažeidimų nenustatyta.

Inspekcijoje vidaus kontrolės sistema sukurta taip, kad užtikrintų pagrindinius jai keliamus tikslus, atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą ir jos atlikimo sąnaudas, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus, yra sukurtos vidaus kontrolės procedūros, vidaus kontrolės sistema veikia patikimai, išskyrus nereikšmingas išimtis, todėl vidaus kontrolės sistema vertinama kaip gera.

2. Kiti pastebėjimai

2008–2009 metais inspekcija buvo atsakovė teismo byloje pagal buvusios darbuotojos teismui pateiktą ieškinį „Dėl darbo ginčų komisijos sprendimo apskundimo ir drausminės nuobaudos panaikinimo“. Teisminėse instancijose inspekcijai atstovavo ne tik inspekcijos Teisės ir personalo skyriaus darbuotojas, bet ir advokatas iš advokatų kontoros, kuriai buvo sumokėta per 13 tūkst. Lt. Inspekcija pabrėžia, kad mokėjimams atlikti nebuvo naudojamos valstybės biudžeto lėšos⁴, tačiau ši aplinkybė, mūsų nuomone, nesudaro prielaidų biudžetinei įstaigai skirtas lėšas naudoti netaupiai.

Inspekcijai nuostatais yra pavesta rengti įstatymų, nutarimų ir kitų teisės aktų projektus. 2008 metais su dviem valstybinėmis mokslo įstaigomis ir viena uždara akcine bendrove inspekcija sudarė penkias sutartis teisės aktų projektų rengimo paslaugoms įsigyti, iš viso už 491,4 tūkst. Lt. Įstaigos aiškinimu, šias paslaugas apsispręsta pirkti iš kitų subjektų, siekiant laiku parengti naujos

⁴ Buvo panaudotos lėšos, kurias inspekcijai kompensavo tarptautinės organizacijos, dengdamos ankstesniais biudžetinais metais įstaigos patirtas išlaidas komandiruotėms, todėl šias lėšas pagal 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 72 punktą ji turėjo teisę naudoti pagal įstaigos vadovo patvirtintą sąmatą. Pažymėtina, kad tuo atveju, jei patirtos komandiruočių išlaidos būtų kompensuotos tais pačiais biudžetinais metais, gautomis lėšomis inspekcija turėtų padengti programos sąmatoje šiam tikslui numatytas išlaidas.

atominės elektrinės statybos licencijavimui reikalingus teisės aktus ir dėl to, kad įstaigai trūko specialistų, patirties ir kompetencijos specifiniais klausimais.

Audito metu atkreipėme dėmesį, kad visų sutarčių vykdymas užtruko, o kai kurių vėlavo daugiau kaip metus. Be to, pagal tris sutartis parengti teisės aktų projektai, už kuriuos sumokėta 199,3 tūkst. Lt, šiuo metu tobulinami inspekcijos darbuotojų.

Pažymėtina, kad inspekcija daug dėmesio skiria specialistų kvalifikacijai kelti, jie reguliariai dalyvauja tarptautinių organizacijų rengiamuose mokymuose, pasitarimuose ir misijose. 2008 metais komandiruotėms ir darbuotojų kvalifikacijai tobulinti inspekcija panaudojo per 300 tūkst. Lt, 2009 metais – apie 200 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų.

Mūsų nuomone, taupydama biudžeto lėšas, inspekcija turėtų labiau išnaudoti darbuotojų potencialą ir kartu kaupti funkcijoms atlikti reikalingą patirtį, o specifinių techninių žinių turinčių asmenų pagalba naudotis tik esant būtinybei.

3. Pažanga šalinant nustatytus neatitikimus

Inspekcija dėl kitų audito metu nustatytų neatitikimų, pastebėjimų ir teiktų rekomendacijų buvo informuota žodžiu ir 2010 m. gegužės 19 d. raštu Nr. S-(20-1213)-1145 „Dėl audito metu nustatytų neatitikimų“.

Pažymėtina, kad atsižvelgdama į audito metu pateiktas pastabas inspekcija ištaisė dalį nustatytų klaidų ir neatitikimų, patikslino 2010–2012 metų strateginio veiklos plano projekte nurodytus tikslus, uždavinius, priemones ir vertinimo kriterijus.

2-ojo audito departamento direktorė

Zita Valatkienė

2-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė auditorė

Rita Aniukštytė

Valstybinio audito ataskaitos kopija pateikta Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui.